

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 275/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **MIONEX, s. r. o.**, Kpt. Jaroša 11, Banská Bystrica, IČO 36 637 726, zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Bojdom, Fraňa Mojtu 43, Nitra, proti postupu Okresného súdu Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 122/2011, proti postupu Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 268/2014 a proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 3/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 12 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecných súdov uvedených v záhlaví tohto rozhodnutia v označených konaniach. Ďalej navrhuje priznať jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 15 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalovanej v 2. rade je účastníčkou sporu o neplatnosť dobrovoľnej dražby, ktorej vyslovenia sa žalobcovia domáhajú žalobou podanou 30. júna 2011 na Okresnom súde Brezno. Opíšu chronologický priebeh súdneho konania, sťažovateľka uvádza, že Okresný súd Brezno po uskutočnených pojednávaníach vo veci meritórne rozhodol rozsudkom z 25. apríla 2012, proti ktorému podali žalobcovia odvolanie. O odvolaní žalobcov rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“), ktorý odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka tvrdí, že od daného momentu sa začal proces vylučovania jednotlivých

sudcov pre ich zaujatosť, ktorý v podstate znamenal, že súdne konanie nie je do dnešného dňa právoplatne skončené. Krajský súd uznesením č. k. 16NcC 35/2014 z 12. septembra 2014 vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Brezno z konania a vec prikázal na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Rimavská Sobota (konanie vedené pod sp. zn. 13C 268/2014, pozn.) Následne uznesením č. k. 17NcC 13/2021 z 28. októbra 2021 rozhodol o vylúčení všetkých sudcov Okresného súdu Rimavská Sobota v konaní a vec bola prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Banská Bystrica. Sťažovateľka zdôrazňuje, že v priebehu takmer siedmich rokov sa v jej veci nerealizovali žiadne úkony, a to až do prikázania veci Okresnému súdu Banská Bystrica. Ten vec prejednal na troch pojednávaniach a 12. decembra 2022 vyhlásil rozsudok, ktorý bol zo strany žalovaných napadnutý odvolaním. Tieto údaje vyplývajú aj z overenia ústavným súdom na Okresnom súde Banská Bystrica.

2.1. Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že súdne konanie nevykazuje právnu alebo faktickú zložitnosť, ktorá by bola spôsobilá ospravedlniť dĺžku trvania sporu a samotná sťažovateľka nedala svojím správaním dôvod na jeho predĺženie. V priebehu súdneho sporu je niekoľko fáz, keď konajúce sudy boli podľa tvrdení sťažovateľky absolútne nečinné a aj vylúčenie jednotlivých sudcov súdov bez akýchkoľvek objektívnych kritérií spôsobilo značné prieťahy v konaní.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd sťažovateľkinu ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 12 ods. 4 a čl. 46 od. 1 ústavy

4. Ústavný súd má v ústave a zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

5. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

6. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane dáva do pozornosti, že je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovalo čo najpresnejší opis skutkového stavu a najmä logickú právnu argumentáciu, na základe ktorej možno konštatovať existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, resp. rozhodnutím príslušného orgánu

verejnej moci a porušením v ústavnej sťažnosti označených práv garantovaných ústavou, resp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou, ktorého vyslovenia sa sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti domáha (IV. ÚS 574/2018, I. ÚS 266/2021 – ZNaU 88/2021).

7. V tu prejednáwanej veci musí však ústavný súd konštatovať, že v predloženej ústavnej sťažnosti relevantné odôvodnenie vo vzťahu k námietke porušenia základného práva podľa čl. 12 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy celkom absentuje. Takto koncipovaný obsah ústavnej sťažnosti napriek kvalifikovanému právnomu zastúpeniu nespĺňa zákonom požadovanú náležitosť, a to odôvodnenie návrhu (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde) v podobe konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľky k porušeniu jeho práv dôjsť [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

8. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 4 ústavy dopĺňa, že ustanovenia čl. 12 ústavy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou a ľudských práv a základných slobôd garantovaných podľa čl. 127 ústavy (I. ÚS 26/2010, I. ÚS 686/2013, II. ÚS 550/2013, IV. ÚS 214/2011). Ustanovenia čl. 12 ústavy však nemajú charakter základného práva a slobody, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom. Ich aplikácia sa v individuálnych sťažnostiach viaže na porušenie individuálne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa, a preto požiadavka na vyslovenie porušenia čl. 12 ods. 4 ústavy bez vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode podľa ústavy je zjavne neopodstatnená (I. ÚS 34/96, II. ÚS 85/01, I. ÚS 509/2012, II. ÚS 48/2015).

II.2. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

9. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

10. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou opakovane zdôrazňuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, ÚS 92/03, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné prietahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh

odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

11. Podľa dnes už ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, IV. ÚS 258/2012, II. ÚS 478/2021, I. ÚS 329/2022 III. ÚS 290/2022) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla ústavná sťažnosť ústavnému súdu, už k porušovaniu označeného základného práva nedochádza, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

12. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti overeného na Okresnom súde Banská Bystrica zistil, že vec sťažovateľky bola na základe uznesenia krajského súdu č. k. 17NcC 13/2021 z 28. októbra 2021 naposledy prikázaná na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorý vec prejednal na troch pojednávaniach (11. augusta 2022, 17. októbra 2022, 14. novembra 2022, pozn.) a napokon vo veci meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 7C 3/2022-1848 z 12. decembra 2022, ktorým žalobe vyhovel v celom rozsahu. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo sťažovateľke doručené 13. januára 2023. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalovaní v 1. až 3. rade v zákonnej lehote odvolanie (sťažovateľka ako žalovaná v 2. rade, pozn.). Následne okresný súd plynule realizoval procesné úkony súvisiace s predložením spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Ústavný súd uzatvára, že ústavná sťažnosť sťažovateľky mu bola doručená 20. apríla 2023, teda v čase, keď vec bola okresným súdom meritórne rozhodnutá a hoci nie právoplatne skončená (s ohľadom na procesnú aktivitu sťažovateľky), okresný súd v rámci svojej dispozície všetky kroky smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky už uskutočnil a 3. mája 2023 odoslal spisový materiál krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Ústavný súd tiež na tomto mieste konštatuje, že v postupe Okresného súdu Banská Bystrica nevzhliadol žiadne okolnosti a pochybenia, ktoré by nasvedčovali vzniku neodôvodnených prietahov pri prejednaní veci sťažovateľky, a to ani po meritórnom rozhodnutí vo fáze realizácie úkonov súdu prvej inštancie podľa § 373 – § 375 Civilného sporového poriadku.

13. Hoci v prípadoch, keď vo viacerých konaniach v jednej inštancii (formálne označených inými spisovými značkami) ide o rozhodovanie o stálej žalobe (resp. opravnom prostriedku po zrušení odvolacieho rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie), ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v zásade vychádza z materiálnej ochrany ústavnosti a posudzuje tieto konania ako jeden celok (m. m. III. ÚS 694/2016 – ZNaU 22/2017), v danej veci vzhľadom na petit ústavnej sťažnosti a skutočnosť, že vec sa už nenachádza v dispozičnej sfére ani jedného z troch okresných súdov, ústavný súd, síce posúdiac konanie na súdoch prvej inštancie ako jeden celok, zohľadnil aj skutočnosť, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva sťažovateľky v takom rozsahu, aby bolo nevyhnutné prijímať jej ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie.

14. Námetka sťažovateľky, že konanie trvá takmer 12 rokov bez právoplatného rozhodnutia, je síce na mieste, nemožno však opomenúť i jednu zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou je smerovanie proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná

sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020, (IV. ÚS 517/2021, I. ÚS 199/2023). Predmetné právne názory ústavného súdu sú akceptované aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 61 až 65; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

15. Ústavný súd tak pripomína, že ak všetky tri sťažovateľom označené okresné sudy pred podaním ústavnej sťažnosti vo veci sťažovateľa už rozhodli (resp. Okresnému súdu Rimavská Sobota, ktorý jediný vo veci riadne nekonal, bola vec odňatá), nemohli byť v čase podania ústavnej sťažnosti porušovateľmi základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov za predpokladu, že sa mu vec súdom vyššej inštancie nevrátila na ďalšie konanie. Sťažovateľ mal dostatočný časový priestor napadnúť ústavnou sťažnosťou porušenie svojich práv v čase, keď porušovatelia mali dispozíciu s vecou, a nie až *ex post*, keď už dĺžku konania (vzhľadom na skončenie veci u neho) nemohol porušovateľ nijako ovplyvniť (napr. vec bola zaslaná odvolaciemu súdu na konanie o odvolaní).

16. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o sťažovateľkou namietanom porušení práva. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

18. Celkom na záver ústavný súd uvádza, že toto uznesenie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovateľka podala svoju ústavnú sťažnosť znova, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok a s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 3. mája 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu